

دستورالعمل شماره : ۵۰۸ / ۹۹ / ۲۰۰

تاریخ : ۰۷ / ۰۳ / ۱۳۹۹

موضوع : نحوه انتخاب مودیان برای حسابرسی
پرونده‌های مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۸ اشخاص
حقوقی و صاحبان مشاغل که شروع سال مالی آنها
بعد از تاریخ ۲۷ / ۰۵ / ۱۳۹۷ می‌باشد

نظر به اهمیت اجرای دقیق تر مفاد ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم
اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، به منظور انتخاب مودیان برای حسابرسی
مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۸ اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل که سال
مالی آن‌ها از ۲۷ / ۰۵ / ۱۳۹۷ و به بعد شروع شده است، به شرح ذیل مقرر
می‌دارد :

۱ - با عنایت به مفاد ماده ۳ آیین نامه اجرایی تبصره ۳ ماده ۱۶۹ قانون
مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، نظر به این که
شناسایی و ثبت نام اشخاص حقیقی صاحبان مشاغل در نظام مالیاتی
وابسته به مکان فعالیت و هویت صاحب یا صاحبان فعالیت شغلی می‌باشد،
لذا مودیانی که تا پایان سال ۱۳۹۷ به دلایلی از جمله واگذاری محل فعالیت،
اعلام تعطیلی کسب و کار (تعلیق دائم یا موقت فعالیت)، تخریب محل

فعالیت و فوت مودی که منتج به غیرفعال شدن کد رهگیری ثبت نام آن ها شده است ، الزامی به تسلیم اظهارنامه مالیاتی برای عملکرد سال ۱۳۹۸ ندارند، بنابراین ، مأموران مالیاتی حوزه کاری شناسایی و ثبت - نام مودیان، فهرست این قبیل مودیان منضم به کد رهگیری ثبت نام آن ها را با رعایت مقررات حداکثر تا تاریخ ۲۵ / ۰۵ / ۱۳۹۹ در سامانه مدیریت اطلاعات ثبت نام درج و مودی را غیر فعال نمایند. همچنین معاونت فناوری های مالیاتی ضمن اتخاذ تدابیر لازم، مودیان مذکور را از فهرست مودیان مشمول تولید اظهارنامه برآوردی برای عملکرد سال ۱۳۹۸ خارج می نماید. در اجرای حکم مذکور در صدر این بند، صاحبان مشاغلی که در طی سال ۱۳۹۸ اقدام به تغییر محل فعالیت خود نموده‌اند، مکلف به ثبت نام جدید برای محل فعالیت جدید بوده و برای عملکرد سال ۱۳۹۸ مکلف به ارائه اظهارنامه مجزا، حسب مورد برای هریک از فعالیت‌های خود در مکان - های مجزا و به نسبت مدت اشتغال در هر محل، خواهند بود. بدیهی است که این حکم در خصوص مودیان موضوع تبصره های ۱ و ۳ ماده ۳ آیین نامه مزبور جاری نمی باشد.

۲ - با عنایت به تصریح قانون گذار مبنی بر تکلیف سازمان به تهیه اظهارنامه مالیاتی برآوردی بر اساس فعالیت و اطلاعات اقتصادی مکتسبه از طرح جامع مالیاتی برای مودیانی که از ارائه اظهارنامه مالیاتی در مهلت مقرر قانونی و مطابق مقررات اجتناب نموده‌اند، با استناد به ماده ۲۲ آیین - نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، لازم است مأموران مالیاتی حوزه کاری شناسایی و ثبت نام مودیان با استناد به مواد ۱۸ الی ۲۰ آیین نامه مذکور، حداکثر تا تاریخ ۲۵ / ۰۵ / ۱۳۹۹ نسبت به شناسایی و ثبت نام اشخاصی که لغایت

پایان سال ۱۳۹۸ بر اساس اطلاعات موجود در سامانه‌های اطلاعاتی سازمان و یا اطلاعات مکتوب واصله به ادارات مالیاتی، دارای فعالیت بوده لیکن در نظام مالیاتی کشور فاقد ثبت نام می‌باشند، در سامانه مدیریت اطلاعات ثبت نام اقدام نمایند. همچنین مأموران مالیاتی حوزه کاری مذکور موظفند آن بخش از مودیانی که در سامانه‌های تک منبعی سازمان دارای سابقه بوده و در سال ۱۳۹۸ دارای فعالیت بوده‌اند، لیکن به هر دلیلی تاکنون در سامانه مدیریت اطلاعات ثبت نام، ثبت نام نشده‌اند را در سامانه مذکور ثبت نام نمایند. معاونت فناوری‌های مالیاتی نیز موظف است بستر لازم به منظور یکپارچگی سامانه ثبت نام را ایجاد و با همکاری ادارات کل امور مالیاتی نسبت به اصلاح اطلاعات ثبت نام مودیان در سایر سامانه‌های سازمان اقدام نمایند. بدیهی است در فرآیند تکمیل ثبت نام مودیان در سامانه‌های نوین مالیاتی (حداکثر تا پایان خرداد ماه سال ۱۳۹۹)، وضعیت الزام به تسلیم انواع اظهارنامه‌های مالیاتی مودیان موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده، می‌بایستی توسط مأموران مالیاتی و معاونت فناوری‌های مالیاتی، حسب مورد اعمال شود. مدیران کل امور مالیاتی ضمن نظارت دقیق بر اجرای صحیح فرآیندهای موضوع بندهای ۱ و ۲ این دستورالعمل موظف می‌باشند تأییدیه اتمام فرآیندهای مذکور را به صورت مکتوب و در بازه زمانی تعیین شده به معاونت فناوری‌های مالیاتی اعلام نمایند.

۳ - با توجه به عدم تسری حکم ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم نسبت به مالیات بر ارزش افزوده، معاونت فناوری‌های مالیاتی حداکثر ظرف یک ماه پس از سررسید انقضا و یا مهلت اعلامی طی بخشنامه‌های سازمان، اقدامات لازم به منظور بارگذاری اظهارنامه‌های مالیات بر ارزش افزوده دوره‌های

عملکرد سال ۱۳۹۸ ارائه شده توسط مودیان را به نحوی فراهم نماید که امکان انجام فرآیند حسابرسی پرونده‌های مالیات بر ارزش افزوده با اولویت پرونده‌های مالیاتی صادرکنندگان از ابتدای تیرماه سال جاری توسط ادارات امور مالیاتی فراهم شود.

۴ - معاونت فناوری‌های مالیاتی موظف است حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز پس از دریافت تأییدیه موضوع بند ۲ این دستورالعمل، ترتیبات لازم به منظور تولید اظهارنامه برآوردی و صدور اوراق تشخیص مالیات برآوردی مبتنی بر الگوها و قواعد ارائه شده از سوی معاونت حقوقی و فنی مالیاتی را به صورت سیستمی برای آن دسته از مودیانی که تا موعد مقرر قانونی نسبت به تسلیم اظهارنامه مالیاتی اقدام نمی‌نمایند، در سامانه‌های نوین مالیاتی به عمل آورد. ادارات کل امور مالیاتی مکلف خواهند بود اوراق تشخیص مالیات صادره در اجرای این بند را حداکثر ظرف یک ماه پس از صدور به مودیان ذی‌ربط ابلاغ نمایند (به استثنای اوراقی که در راستای ابلاغ الکترونیکی، مستقیماً از طریق معاونت فناوری‌های مالیاتی بصورت الکترونیکی ابلاغ می‌شوند). بدیهی است در صورتی که امکان تولید اظهارنامه برآوردی و صدور برگ تشخیص مالیات متعلق، به صورت سیستمی برای هر یک از مودیان موضوع این بند میسر نشود، معاونت فناوری‌های مالیاتی ظرف مدت تعیین شده مذکور موظف است تمهیدات سیستمی لازم به منظور اجرای فرآیند حسابرسی مالیاتی برای این قبیل مودیان توسط مأموران مالیاتی حوزه کاری حسابرسی را فراهم نماید. معاونت درآمدهای مالیاتی موظف است بر نحوه اجرای این بند نظارت کامل را به عمل آورده و گزارش روند پیشرفت اقدامات را به شورای معاونان سازمان ارائه نماید.

۵ - معاونت فناوری‌های مالیاتی موظف است بر اساس معیارهای ریسک منتخب سازمان که از مدل و مجموعه معیارهای ریسک تأیید و ابلاغ شده توسط معاونت حقوقی و فنی مالیاتی تعیین خواهند شد، سامانه سنجش ریسک مودیان را فعال نموده و رتبه ریسک مودیان اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل که در مهلت مقرر نسبت به ارائه اظهارنامه مالیاتی خود اقدام نموده‌اند را حداکثر ظرف مهلت ۴۵ روز پس از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی هر منبع تعیین و گزارش آماری آن را به صورت محرمانه به معاونت درآمدهای مالیاتی ارسال نماید.

۶ - معاونت درآمدهای مالیاتی موظف است در اجرای مفاد ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ حداکثر ظرف ۱۵ روز از سررسید تسلیم اظهارنامه مالیاتی هر منبع، فهرست مودیانی که فارغ از رتبه ریسک احراز برای حسابرسی مالیاتی انتخاب می‌شوند را به معاونت فناوری‌های مالیاتی اعلام نماید. معاونت فناوری‌های مالیاتی نیز موظف است برای انجام فرآیند حسابرسی مالیاتی، حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از دریافت فهرست مذکور، نسبت به بارگذاری اظهارنامه‌های مالیاتی مودیان موضوع این فهرست به منظور انجام فرآیند حسابرسی توسط مأموران مالیاتی ذی صلاح اقدام و مراتب را با ذکر مشخصات هویتی مودیان به ادارات کل امور مالیاتی ذی ربط اعلام نماید. همچنین معاونت درآمدهای مالیاتی موظف است حداکثر ظرف مهلت ۱۵ روز پس از دریافت گزارش موضوع بند ۵ این دستورالعمل، نسبت به ارائه پیشنهاد محدوده درجه ریسک هر یک از طبقات رتبه‌بندی ریسک مودیان (ریسک بالا، ریسک متوسط و ریسک پایین) به همراه تعداد مودیان مشمول هر یک از طبقات مذکور به تفکیک اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی صاحبان مشاغل (برای

هر اداره کل به تفکیک (به شورای معاونان سازمان اقدام و حداکثر ظرف مدت ۷ روز پس از دریافت مصوبه شورای معاونان سازمان در خصوص تعیین محدوده رتبه‌بندی ریسک مودیان، آن را به معاونت فناوری‌های مالیاتی اعلام نماید.

۷ - معاونت فناوری‌های مالیاتی حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از دریافت محدوده مصوب رتبه‌بندی ریسک مودیان موضوع بند ۶ این دستورالعمل، نسبت به اعمال آن در سامانه‌های نوین سازمان اقدام تا مودیان مشمول حسابرسی مالیاتی به طور مستقیم و خودکار در انبار حسابرسی ادارات امور مالیاتی ذی‌ربط قرارگیرند. علاوه بر مودیانی که به طور سیستمی و بر اساس محدوده رتبه‌بندی ریسک تعیین شده، برای حسابرسی مالیاتی انتخاب شده‌اند، برای اجرای کامل حکم ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ و به منظور تعیین میزان روایی و اعتبار عملکرد سامانه تعیین رتبه ریسک مودیان و انجام تنظیمات و تغییرات لازم برای تکامل تدریجی این سامانه، معاونت درآمدهای مالیاتی موظف است حداکثر ظرف یک ماه، فهرستی از مودیان مالیاتی هر اداره کل امور مالیاتی که به دلیل رتبه ریسک پایین برای حسابرسی انتخاب نشده‌اند (حداکثر تا سقف پنج درصد مودیان کم ریسک) را به صورت نمونه تصادفی و یا انتخابی و مبتنی بر موضوع فعالیت، تهیه و به معاونت فناوری‌های مالیاتی اعلام نماید. معاونت مذکور نیز موظف است در بازه زمانی مقرر اقدام لازم برای قرار دادن مودیان موضوع این فهرست در انبار حسابرسی اداره امور مالیاتی ذی‌ربط را به عمل آورد. گزارش نتایج حاصل از حسابرسی تمامی مودیان به همراه میزان مالیات‌های ابرازی و قطعی شده، به عنوان

بازخورد کنترلی عملکرد سامانه سنجش ریسک در اختیار معاونت حقوقی و فنی مالیاتی قرار خواهد گرفت.

۸ - در اجرای مفاد ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، معاونت فناوری های مالیاتی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که از ابتدای دی ماه سال جاری اوراق قطعی مالیات عملکرد سال ۱۳۹۸ مودیان که برای حسابرسی مالیاتی انتخاب نشده اند (مودیان با رتبه ریسک پایین) توسط سامانه های نوین سازمان به صورت سیستمی و بر اساس درآمد مشمول مالیات و مالیات ابرازی در اظهارنامه مالیاتی تسلیمی و حسب مورد با اعمال جرایم دیرکرد پرداخت مالیات، صادر شود. در اجرای این بند، رسیدگی به مالیات حقوق و سایر مالیات های تکلیفی و نحوه اجرای مقررات ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ مودیان که برای حسابرسی مالیاتی انتخاب نمی شوند، فاقد موضوعیت می باشد. بدیهی است این موضوع در خصوص آن بخش از مودیان مالیاتی که به صورت مستند و یا بر اساس گزارش های دریافتی از سامانه های مالیات حقوق، مالیات های تکلیفی و معاملات فصلی، عدم انجام تکالیف مقرر توسط ایشان محرز می شود، نافذ نبوده و مسئول حوزه کاری حسابرسی موظف است در اجرای تبصره ۱ ماده ۲۴ آیین نامه موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ نسبت به انتخاب این قبیل مودیان برای حسابرسی مالیاتی همان منبع، اقدام مقتضی را به عمل آورد. این حکم در مورد مودیان که به صورت سیستمی برای حسابرسی مالیاتی انتخاب نشده اند اما حسب اطلاعات متقن و مستند واصله به ادارات امور مالیاتی، لزوم حسابرسی مالیاتی آنها مورد پذیرش مسئول حوزه کاری حسابرسی قرار

می‌گیرد نیز لازم‌الاجرا می‌باشد. معاونت فناوری‌های مالیاتی موظف است، تمهیدات سیستمی لازم به منظور انجام فرآیندهای فوق را فراهم نماید. مأموران مالیاتی حوزه کاری خدمات مودیان به منظور انجام وظایف محوله در اجرای مفاد ماده ۴۰ آیین‌نامه موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ و به منظور بهره‌مندی مودیان از مزایا و مشوق‌های قانونی، موظف می‌باشند کلیه اوراق قطعی مالیات را حداکثر ظرف دو ماه پس از صدور اوراق قطعی مالیاتی به مودیان ذی‌ربط ابلاغ نمایند (به استثنای اوراقی که در راستای ابلاغ الکترونیکی، مستقیماً از طریق معاونت فناوری‌های مالیاتی بصورت الکترونیکی ابلاغ می‌شوند).

۹ - نظر به اجرای صحیح مفاد ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ برای کلیه اظهارنامه‌های مالیاتی که در اجرای مفاد بند های ۴، ۶، ۷ و ۸ این دستورالعمل برای حسابرسی مالیاتی انتخاب می‌شوند، ضمن تأکید بر الزامی بودن رعایت ترتیبات حسابرسی مالیاتی موضوع ماده ۴۱ آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ برای کلیه حساب‌برسان مالیاتی و اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، با ملحوظ نظر قرار دادن مفاد دستورالعمل شماره ۶۰۶۹۴ / ۲۳۰ / د مورخ ۲۶ / ۱۱ / ۱۳۹۸، یادآور می‌شود در زمان حسابرسی مالیاتی اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل گروه اول، ارجاع پرونده مالیاتی مودیان به هیأت سه نفری حساب‌برسان موضوع بند ۳ ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم پیش از اصلاحیه ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، موضوعیت نخواهد داشت.

۱۰ - در ارتباط با تسلیم اظهارنامه مالیاتی مشارکت‌های مدنی، نظربه اینکه تعیین تکلیف زمانی از حیث نحوه تسلیم اظهارنامه مالیاتی مشارکتی به

صورت قهری و یا اختیاری در مفاد بند ۶ ماده ۴۳ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴ احصاء شده است، لذا معاونت فناوری های مالیاتی مکلف است در بازه زمانی دریافت اظهارنامه های عملکرد ۱۳۹۸ صاحبان مشاغل، با برقراری ارتباطات وب سرویسی با اداره ثبت احوال، از دریافت اظهارنامه های مشارکتی قهری که تاریخ فوت احدی از شرکای آن مشارکت، قبل از سال ۱۳۹۸ می باشد، جلوگیری نموده و با ثبت پیام خطا در زمان تسلیم اظهارنامه، مودیان را در اجرای مفاد بند مذکور به تسلیم اظهارنامه مشارکت اختیاری هدایت نمایند.

۱۱ - با عنایت به مفاد بند ۷ ماده ۴۳ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۳۱ / ۰۴ / ۱۳۹۴، نظر به این که در صورت فوت مودی دارای پرونده شغلی انفرادی در طی سال، شماره اقتصادی پرونده مالیاتی وی ابطال و وراثت تنها امکان ارسال اظهارنامه و انجام کلیه فرآیندهای مالیاتی تا زمان فوت متوفی را دارا می باشند، لذا معاونت فناوری های مالیاتی مکلف است در بازه زمانی دریافت اظهارنامه های عملکرد سال ۱۳۹۸ صاحبان مشاغل، با برقراری ارتباطات وب سرویسی با اداره ثبت احوال، ترتیبی اتخاذ نماید که ضمن ابطال شماره اقتصادی متوفی در تاریخ فوت، اطلاع رسانی لازم به وراثت به منظور انجام ثبت نام جدید در نظام مالیاتی به عنوان مشارکت اختیاری و ارائه اظهارنامه مالیاتی مشارکتی بابت مدت فعالیت از تاریخ فوت لغایت پایان سال ۱۳۹۸ علاوه بر ارائه اظهارنامه مالیاتی برای دوره حیات متوفی صورت پذیرد.

امید علی پارسا

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

مرجع آموزشی حسابداران؛ واحد مالی کارفرمایان